सुर्नया गाउँपालिका, बैतडी

सुदूरपश्चि प्रदेश, नेपाल

सुर्नया गाउँपालिकाबाट प्रकाशित

सुर्नया गाउँपालिका राजपत्र

खण्डः ५ **संख्याः ३** **मितिः २०७९/११/२७**

भाग-२

सुर्नया गाउँपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि , २०७९

<u>कार्यपालिका बाट स्विकृत मिति २०७९।११।१८</u>
<u>प्रमाणिकरण मिति २०७९।११।२७</u>

स्थानिय सरकार संचालन ऐन , २०७४ को दफा ११ (ठ) र सुर्नया गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०७४ को दफा ४ को अधिकार प्रयोग गरि सुर्नया गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७९।११।१८ को बैठकबाट यो कार्यविधि पारित गरिएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम : “सुर्नया गाउँपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि , २०७९ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "संस्था " भन्नाले सामाजिक, धार्मिक , साहित्यिक, सांस्कृतिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक ,बौद्दिक सैद्धान्तिक ,शारिरीक, आर्थिक , व्यवसायिक तथा परोपकारी कार्यहरुको विकास एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ संस्था , क्लब, मण्डल ,परिषद ,अध्ययन केन्द्र आदि सम्झनुपर्छ ।

(ख) " स्थानिय अधिकारी " भन्नाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्छ ।

(ग) " प्रबन्ध समिति " भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रबन्ध समिति सम्झनुपर्छ ।

(घ) " कार्यक्षेत्र " भन्नाले गाउँपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई मुख्य कार्यालय गाउँपालिका भित्र सञ्चालन भएकोलाई सम्झनुपर्छ ।

३. दर्ता नगरि संस्था खोल्न नहुने : यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता नगरि कसैले संस्था स्थापना गर्न हुदैन ।

४. संस्था दर्ता : (१) संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढि व्यक्तिहरुले संस्था सम्बन्धि देहायको विवरण खुलाई संस्थाको विधानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित अनुसुचि १ को ढाँचामा स्थानिय अधिकारी समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ ।

क) संस्थाको नाम :

ख) संस्थाको उद्देश्यहरु ,

गं प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुको नाम, ठेगाना र पेशा,

घ) आर्थिक श्रोत ,

ङ) कार्यालयको ठेगाना

२) दफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि स्थानिय अधिकारीले आवश्यक जाँचबुझ गरि संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा अनुसुची -२ बमोजिमको दर्ता किताबमा संस्था दर्ता गर्नुपर्नेछ र त्यसरी संस्था दर्ता गरि सकेपछि अनुसुचि ३ बमोजिमको दर्ताको प्रमाणपत्र दिनेछ ।

३) स्थानिय अधिकारीले कुनै संस्था दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यस्को सुचना निवेदकलाई दिनुपर्नेछ र निवेदकले सुचना प्राप्त गरेको मितिले पैतीस दिन भित्र त्यस्तो निर्णय उपर गा.पा. अध्यक्ष समक्ष अजुरी गर्न सक्नेछ ।

४) उपदफा (३) बमोजिमको उजुरी प्राप्त भएपछि अध्यक्षले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो संस्था दर्ता गर्न मनाशिव ठहराएमा सो संस्था दर्ता गर्ने स्थानिय अधिकारीलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो आदेश भएपछि स्थानिय अधिकारीले संस्था दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

४. दर्ता अवधि , नवीकरण र दस्तुर :

१) दफा ४ (२) बमोजिम दिएको दर्ताको प्रमाणपत्र एक आर्थिक बर्षसम्म बहाल रहनेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम संस्थाको दर्ता बहाल रहने अवधि समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र सम्बन्धित व्यक्तिले स्थानिय अधिकारीबाट पाँच सय रुपैयाँ दस्तुर तिरी दर्ताको प्रमाण पत्र नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

३) उपदफा (२) बमोजिम म्याद नाघेपछि कुनै संस्थाले त्यस्तो म्याद नाघि नवीकरण हुन नसकेको मनाशिव कारण देखाई दर्ताको प्रमाणपत्र नवीकरणको लागि निवेदन दिन आएमा स्थानिय अधिकारीले उपदफा (२) बमोजिम लाग्ने दस्तुरमा देहाय बमोजिमको थप दस्तुर लिई नवीकरण गरि दिन सक्नेछ ।

(क) उपदफा (२) बमोजिमको म्याद नाघेपछि तीन महिनाको लागि रु ५०० ।

(ख) खण्ड (क) को म्याद नाघेपछि आषाढ मसान्त सम्मको लागि रु १०००।

(ग) खण्ड (ख) को म्याद नाघेपछि अर्को एक आर्थिक बर्षको लागि रु १०००। को दरले दुई आर्थिक बर्षको लागि रु २०००।

(४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि म्यादभित्र नवीकरण नगाराएका संस्थाहरुले दर्ताको प्रमाणपत्र नवीकरण हुन नसकेको मनाशिव कारण देखाई नवीकरणको लागि निवेदन दिएमा प्रत्येक आर्थिक बर्षको लाग्ने नवीकरण दस्तुरको अतिरिक्त प्रत्येक आर्थिक बर्षको लागि एक हजार रुपैयाका दरले थप जरिवाना समेत लिई स्थानिय अधिकारीले त्यस्तो दर्ताको प्रमाणपत्र नवीकरण गरिदिन सक्नेछ ।

(५) दर्ताको प्रमाणपत्र नवीकरण गर्ने संस्थाले निवेदन दिदा कार्य समितिका पदाधिकारीहरुको नामावली संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (३) बमोजिम दर्ताको प्रमाणपत्र नवीकरण गरेको जानकारी स्थानिय अधिकारीले नेपाल सरकार , गृह मन्त्रालयलाई दिनु पर्नेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने :

(१) यस कार्यविधि अर्न्तगत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारीवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ ।

(२) संस्थाले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पति प्राप्त गर्न , उपभोग गर्न र बेचबिखन गर्न सक्नेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्ति :

(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राख्नेबाट लिई संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरी स्थानीय अधिकारीले गरेको कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(३) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको कुनै सम्पत्ति वा लिखित वा प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा विराम गरेमा संस्था, संस्थाको कुनै सदस्य वा स्थानीय अधिकारीले प्रचलित कानून बमोजिम मुद्धाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

७. अघि दर्ता नभई स्थापना भएका संस्थाले दर्ता गर्ने : यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भई रहेका संस्थाले पनि यो कार्यविधि प्रारम्भ भएको मितिले तीन महीनाभित्र यो कार्यविधि बमोजिम दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

८. संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर

(१) संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा सो संस्थालाई कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा सो संस्थाको प्रबन्ध समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरी प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिनेछ । तर, सो प्रस्ताव लागू गर्न स्थानीय अधिकारीको पूर्व स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।

(९) हिसाबको विवरण पठाउनु पर्ने : प्रबन्ध समितिले आफ्नो संस्थाको हिसाबको विवरण लेखा परिक्षकको प्रतिवेदन सहति प्रत्येक बर्ष स्थानिय अधिकारी कहाँ पठाउनु पर्नेछ ।

(१०) हिसाव जाँच गर्ने :

(१) स्थानिय अधिकारीले आवशयक देखेमा संस्थाको हिसाब आफुले नियुक्त गरेको कुनै अधिकृतद्धारा जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको हिसाब जाँच गराए बाफत स्थानिय अधिकारीले हिसाब जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्दात रकमको सयकटा तीन प्रतिशत नबढाई आफैंले निर्धारित गरेको दस्तुर असुल गरी लिन सक्नेछ ।

(३) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले स्थानिय अधिकारीले तोकेको म्याद भित्र हिसाव जाँचको प्रतिवेदन स्थानिय अधिकारी समक्ष पेश गर्न पर्नेछ र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य, वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने स्थानिय अधिकारीलाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असुल गर्न प्रचलित कानुन बमोजिम कारबाही चलाउन सक्ने तर प्रचलित कानुनले सजाय समेत हुने अपराध कानुन बमोजिम मुद्धा चलाउन लगाउनेछ ।

(११) निर्देशन दिने : सुर्नया गाउँपालिकाले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

(१२) दण्ड सजाय :

(१) दफा ३ बमोजिम दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा त्यस्ता संस्था संचालन गरेमा वा त्यस्ता संस्था दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था सञ्चालन गरेमा त्यस्ता संस्थाका प्रवन्ध समितिका सदस्यहरुलाई स्थानीय अधिकारीले जनही दुई हजार रुपैंयाम्म जरीवाना गर्न सक्नेछ ।

(२) दफा ९ बमोजिम हिसावको विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुलाई स्थानीय अधिकारीले जनही पाँच सय रुपैयँसम्म जरीवाना गर्न सक्नेछ । तर कुनै सदस्यले दफा ९ उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोष हुने प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई सजाय गरिने छैन ।

(३) दफा १० को उपदफा (३) बमोजिम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीलाई स्थानीय अधिकारीले पाँचसय रुपैयाँसम्म जरीवाना गर्न सक्नेछ ।

(४) दफा ८ बमोजिम स्थानीय अधिकारीको स्वीकृत नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्था संग गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्यको प्रतिकूल हुने गरी काम कारवाही गरेमा वा गाउँपालिकाले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा स्थानीय अधिकारीले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन गर्न वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

(१३) पुनरावेदन : दफा १२ बमोजिम स्थानीय अधिकारीले गरेको अन्तिम निर्णय उपर पैतीस दिन भित्र जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

(१४) संस्थाको विघटन र त्यस्को परिणाम : (१) संस्थाको विधान बमोजिम कार्य सन्चालन गर्न नसकि वा अन्य कुनै कारणवश संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको सम्पुर्ण जायजेथा सुर्नया गाउँपालिकामा सर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जायजेथाले खामेसम्म त्यस्तो दायित्व नेपाल सरकारले व्यहोर्नेछ ।

(१५) अन्य नेपाल ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने : कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची १

(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

निवेदन पत्रको ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत,

सुर्नया गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

रौलेश्वर, बैतडी ।

महोदय,

हामिले ....सम्बन्धी संस्था बन्न चाहेकोले स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम संस्था दर्ता गर्नको लागि देहायको विवरण खोली निवेदन गरेका छौ । प्रस्तावित संस्थाको विधानको एक प्रति पनि यसै साथ संलग्न गरिएको छ ।

विवरण

१. संस्थाको नाम :

२. संस्थाको उद्देश्य :

(क)

(ख)

(ग)

३. प्रवन्ध समितिका सदस्यहरुको नाम	ठेगाना	पेशा
(क)		
(ख)		
(ग)		

४. आर्थिक स्रोत :

५. कार्यालयको ठेगाना :

भवदीय मितिः

पदाधिकारीहरुको नामः

अनुसूची २

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

दर्ता किताबको ढाँचा

संस्थाको दर्ता किताब

दर्ता नं.	दर्ता मिति			संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको उद्देश्य	संस्थाको पदाधिकारी एवम् सदस्यहरुको नाम र ठेगाना	कैफियत

अनुसूची ३

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

प्रमाणपत्रको ढाँचा

संस्था दर्ताको प्रमाण-पत्र

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ उपदफा (४) (ठ) बमोजिम ....साल.................महिना ....गतेमा............................. ....नामको संस्था दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र दिइएको छ ।

प्रमुख प्रशासकयि अधिकृतको

सही :

पुरा नाम :

दर्जा :

कार्यालय :

नविकरण

नवीकरण गरेको मिति	दर्ता प्रमाणपत्र वहाल रहने अवधी	नवीकरण दस्तुर	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको दस्तखत

आज्ञाले

रघुनाथ अवस्थी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत